

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu

Tarih : 05/04/2018 Saat :15.06 Kayıt: Sağlık Stenograf : Şahin Uzman : ..... Sayfa: 1

---

5 Nisan 2018 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.06

BAŞKAN: Necdet ÜNÜVAR (Adana)

BAŞKAN VEKİLİ: Celil GÖÇER (Tokat)

SÖZCÜ: Mehmet Ali PULCU (İstanbul)

KÂTİP: Mahmut KAÇAR (Şanlıurfa)

-----0-----

BAŞKAN – İki arkadaşımız daha gelecek ama biz başlayalım, zamandan kazanmak adına.

Öncelikle Dünya Sağlık Örgütünün değerli yöneticilerini burada görmekten büyük memnuniyet duyuyorum. Türkiye, Asya'nın en batısı Avrupa'nın en doğusunda, bir yandan Kafkaslar bir yandan Orta Doğu ve üç önemli deniz Karadeniz, Ege ve Akdeniz'in tam stratejik noktasında bulunan bir ülke sıfatıyla Dünya Sağlık Örgütünün de çok değerli ve çok köklü bir üyesi. Dünya Sağlık Örgütüyle de çok iyi ilişkilerimiz var. Her alanda çok yakın bir iş birliği içerisindeyiz. Türkiye hem Avrupa bölge ofisinde çok etkin hem de Türkiye ofisiyle çok yakın bir iş birliği içerisinde. Tabii, Türkiye, Dünya Sağlık Örgütünün takip ettiği ve ülkelerden de o konuda rol alması istediği her konuyu çok büyük bir başarıyla yerine getiriyor.

Öz geçmişimi mutlaka biliyorsunuz, ben 2002-2007 yılları arasında Sağlık Bakanlığı Müsteşarlığı yaptım. 2006 yılında kuş gribiyle mücadelede gerçekten Türkiye sadece bölgenin değil dünyanın yüzünü ağartan bir çalışma yapmıştı. Hatta o yıllara ait küçük bir anekdotu paylaşmak isterim. 2005 Aralıkta, o gece yarısı Sağlık Bakanlığıyla ilgili Mecliste çok önemli bir problem yaşanmıştı; yaklaşık 3 katrilyonluk bir alacağıyla ilgili yaşanan bir sorun. Ertesi sabah Sayın Bakanla beraber kriz merkezi anlamında bir toplantı yapıyoruz. Maliye Bakanlığı, Sağlık Bakanlığının değişik kurumlardan yaklaşık 3 katrilyonluk yani o dönemdeki rakamlarla 2 milyar dolar civarında

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu

Tarih : 05/04/2018 Saat :15.06 Kayıt: Sağlık Stenograf : Şahin Uzman : ..... Sayfa: 2

bir alacağını terkin etmişti yani silmişti. Maliye Bakanlığı, Sağlık Bakanlığının farklı kurumlardan alacağı vardı, onu silmişti. Tabii, bunlar aslında kâğıt üzerindeki alacaklardı yani bir kurumdan bir kurumun alacağı ama sonuçta bir problemdi. Ertesi sabah o krizi yönetmeye başladık. Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürümüz geldi ve özel kalemde benimle görüşmek istediğini içeriye haber gönderdi, sonra ben görüşemeyeceğimi ifade ettim, bir dakika sonra Bakan Bey'in özel kalem müdiresi tekrar geldi "Efendim, çok önemli konu." dedi. Ben de ona dedim ki: "Ya, bu 3 katrilyondan yani 2 milyar dolardan daha önemli bir problemse ben hemen çıkacağım, değilse beni rahatsız etmesin." Bir dakika sonra tekrar geldi, dedi ki: "Efendim, şu anda o kadar değilmiş ama tedbir almazsak o kadar sorun oluşturacak bir konuymuş." Öyle deyince ben tekrar dışarı çıktım. "Efendim, Dünya Sağlık Örgütüne göre kuş gribinin insandan insana bulaştığı ülke evre 6 ve o evre 6 olduğu zaman Dünya Sağlık Örgütü o ülkeyi karantinaya alıyor, uçaklar inmez kalkmaz, ihracat ithalat her şey durur, siz artık hesap edin; 2 milyar dolardan fazla mı değil mi?" deyince ben hemen kolundan tuttum, içeri aldım. Iğdır'da bir kuş gribi vakası yaşanmıştı, Van'a gitmişti ve sonra biz diğer krizi öteledik, Maliyeyle yaşadığımız krizi, kuş gribine odaklandık. Sonra üç ay, neredeyse, Bakanlıkta sürekli kuş gribi gündemiyle toplantılar yaptık. Dönemin Avrupa Bölge Direktörü Mark Danson birkaç defa Türkiye'ye geldi, Lee Türkiye'ye geldi. Beraber hatta o kuş gribi vakasının yaşandığı Beypazarı ilçesine gittik, birlikte sobanın üzerinde kestane pişirdik, rahmetli oldu tabii Lee, rahmet diliyorum. Ve sonra o yıl mayıs ayındaki asamblede dünyada kuş gribiyle en iyi mücadele eden ülke sıfatını verdiler Türkiye için. Maliyeyle ilgili problemleri de çok iyi yürüttük. O sene hem mali açıdan hem de kuş gribi yönetimi açısından gerçekten dünyanın en iyi ülkelerinden birisi olduğumuzu Dünya Sağlık Örgütü yetkilileri bize ifade ettiler.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu

Tarih : 05/04/2018 Saat :15.06 Kayıt: Sağlık Stenograf : Şahin Uzman : ..... Sayfa: 3

Tabii, Türkiye'nin başarı hikâyesi sadece kuş gribinden ibaret değil; tütünle mücadelede, yine Dünya Tütün Kontrolü Çerçeve Sözleşmesi'ni 2004'te imzaladı. 2013 yılında bizzat Dünya Sağlık Örgütü Direktörü Türkiye'ye gelerek "M-POWER" kriterlerin altında 6'sını sağlayan tek ülke sıfatıyla Cumhurbaşkanımıza -o zaman Başbakanı- ödül takdim etti.

Son olarak da uyuşturucuyla ve bağımlılıkla mücadelede gerçekten Türkiye'de şu anda çok önemli bir çalışma yürütülüyor. Burada da Dünya Sağlık Örgütüyle yakın bir iş birliği içerisindeyiz, Pavel ve Toker'le birlikte çalışıyoruz. 2014'te Acil Eylem Planı yapmıştık. Sonra raporumuzu Dünya Sağlık Örgütü Türkiye Ofisine gönderince onlar da bize "İzniniz olursa, bunu bir önemli ve örnek bir 'case' olarak basıp Avrupa bölgesine dağıtmak istiyoruz." dediler. Böyle bir kitap çıktı, 30 sayfalık bir kitap ve arkadaki bütün Bölge Ofisine tabi ülkelere, üye ülkelere gönderildi. Şu anda bu çalışma uyuşturucuyla mücadeleden bağımlılıkla mücadeleye; yani tütün, alkol, uyuşturucu, teknoloji ve davranışsal bağımlılıklar şeklinde, bir başbakan yardımcısı başkanlığında 11 bakanın bizzat içinde olduğu, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın ve Başbakanımız Sayın Binali Yıldırım'ın yakından

takip ettiği bir çalışma hâlinde, inşallah, onu da böyle bir kitap hâline dönüştürme fırsatı olur. Ben Pavel ve Toker'e bütün bu çalışmalarımızdaki yakın iş birliğinden dolayı ve ülke ofisindeki arkadaşlarımıza çok teşekkür ediyorum.

Ben Mahmut Kaçar Beyefendiyi de takdim etmek istiyorum. Şanlıurfa Milletvekilimiz, Türkiye'nin güneydoğusundaki illerimizden birisinin milletvekili, sendikacıdır, uzun yıllar Türkiye'nin en büyük –ki hâlâ şu anda da en büyük- sağlık sendikasının genel başkanlığını yaptı Sayın Mahmut Kaçar. Hakkı Gürsöz Bey'i herhâlde tanıtmama gerek yok. Yani bizim Dünya Sağlık

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu

Tarih : 05/04/2018 Saat :15.06 Kayıt: Sağlık Stenograf : Şahin Uzman : ..... Sayfa: 4

Örgütü ile Türkiye arasındaki önemli köprülerimizden birisi Hakkı Bey. Fazlı Bey de bizim Sağlık Komisyonumuzun uzmanı.

Çok teşekkür ediyorum. Biraz uzun konuştum ama bağışlayın.

DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ TEMSİLCİSİ DR. NEDRET EMİROĞLU - Uzun ama çok konuyla bağlantılı ve ilişkili oldu, çok teşekkür ediyoruz bu yoğun programınız içinde bize zaman ayırdığınız için.

Sizin de bahsettiğiniz gibi Türkiye, Dünya Sağlık Örgütü açısından en önemli öncelikli ülkeler arasında, gerek Avrupa Bölge Ofisinde gerekse dünyadaki toplam, global sağlığa etkileri nedeniyle. Bu yakın iş birliği içerisinde sizin desteğinizi aldığımız için bugüne kadar da çok teşekkür ediyorum. Sizin desteğiniz olmadan bahsettiğiniz halk sağlığı programlarında açıkçası ilerlememiz ve birçok sektörü de dâhil etmemiz mümkün olmayacaktı. Siz örneklerini verdiniz, influenza bunlardan bir tanesi, daha sonra tütünle mücadele, şu anda da birlikte yaptığımız uyuşturucu ve diğer bağımlılıklarla ilgili çalışmalarda desteğiniz için çok teşekkürler.

Bir konuda daha ben teşekkür etmek istiyorum yardımlarınız nedeniyle. Bildiğiniz gibi Dünya Sağlık Örgütünün Avrupa bölgesine bağlı İstanbul'da acil durumlara hazırlılıkla ilgili bir bölge ofisine bağlı bir ofis açılacak, kurulacak. Sizin desteğinizle ilk komisyon onayı aldı, sanıyorum Parlamentodaki sıraya geçti. Eğer bu konudaki desteğinize devam ederseniz ve ofisi 2019'da aktif hâle getirirsek çok memnun olacağız. Bölge direktörünün de özel bir ricası bu.

İzin verirsiniz ben ekibimizi tanıtmak istiyorum. Daha sonra da izin verirsiniz Lucianne Licari bu misyonla ilgili bilgi vermesi için sözü vermek istiyorum. Daha sonra da sizden bir miktar herhâlde bilgi rica edeceğiz, sizin görüşlerinizle ilgili.

(Heyet üyeleri kendilerini tanıttı.)

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu

Tarih : 05/04/2018 Saat :15.06 Kayıt: Sağlık Stenograf : Şahin Uzman : ..... Sayfa: 5

DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ TEMSİLCİSİ LUCIANNE LICARI – Öncelikle değerli vaktinizi ayırdığınız için bir kez daha çok teşekkür etmek isterim efendim. Takdir ediyoruz bu vaktinizi bize ayırdığınız için.

Daha önce de söylendi zaten, Türkiye ve Dünya Sağlık Örgütü arasında uzun süreli çok yakın bir iş birliği oldu. Uzun yıllar Dünya Sağlık Örgütü için Türkiye çok önemli ve kilit oyuncularından bir tanesi olmuştur. Bu bağlamda, Dünya Sağlık Örgütünün sizin ülkenizde olan uzun dönemli ve yakın iş birliğinin ürünlerini duymak için aslında bugün buradayız.

IB dedik az önce, SIRS dedik, o kısaltmaları kullandığımızı belki duymuşsunuzdur, daimî komite ve benzeri kısaltmaları kullandık. Zaten bunların tarihçesini bildiğinizi biliyorum, belki Komisyonun diğer üyeleri bu bağlamda bir şeyler duymak isterler. Bu bağlamda az önce bahsettiğimiz iki kısaltmaya ait olan kurumlar -IB küresel, SIRS de bölgeseldi- küresel ve bölgesel anlamda bizim yürütme organlarımız diyebiliriz bunlar için. Bunlar bizim iş planımızın hazırlanmasında bizlere yardımcı oluyor ve aynı zamanda iş planının yürürlüğe konulmasında bize rehberlik ediyorlar, aynı zamanda karar alma mekanizması olarak işlev görüyorlar ve Dünya Sağlık Örgütü olarak ülkenizde yaptığımız çalışmalara kılavuzluk ediyorlar.

Daha evvel de Dünya Sağlık Örgütü ile ülkelerin yakın iş birliğinden bahsetmiştik ama yeni genel direktörümüzün yaklaşımına bakacak olursak, kendisi Dünya Sağlık Örgütünün çalışmalarının merkezine koymak istiyor artık ülkeleri. Az önce bahsettiğim organların yürütme kurulu toplantılarında çok yoğun tartışmalar gerçekleştiriliyor, çok da önemli tartışmalar. İşte, ülkeleri merkeze nasıl alabiliriz ve aynı zamanda Dünya Sağlık Örgütü, ülkelerde yaptığı çalışmalarda katma değeri nasıl artırabilir, başarılarını nasıl artırabilir şeklinde tartışmalar gerçekleştiriliyor. Bu bağlamda, ülke seviyesinde performansımızı iyileştirebilmek için ve yaptığımız çalışmaları iyileştirebilmek için önümüzdeki Dünya Sağlık Asamblesi toplantısında da çok

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu

Tarih : 05/04/2018 Saat :15.06 Kayıt: Sağlık Stenograf : Şahin Uzman : ..... Sayfa: 6

önemli kararlar alınmasını bekliyoruz ki Dünya Sağlık Asamblesi toplantısı da küresel anlamda yürütme kurulu olarak karşımıza çıkıyor bildiğiniz üzere. Bu bağlamda, daha iyi sağlık sonuçlarına hep beraber erişebilmek için bizler yani Dünya Sağlık Örgütü ülke ofisleri olarak ülkede sizinle nasıl çalışıyoruz, kimlerle çalışıyoruz, kimin için çalışıyoruz, nasıl çalışmalar yürütüyoruz, bunları ilk gözden görsünler, kendileri bizzat görsünler diye sayın bölge direktörümüz az önce bahsettiğimiz IB ve SIRS temsilcilerini bu misyona çıkarmaya karar verdi. Ne kadar daha fazla bilgi sahibi olursak ülkelerde yapılan çalışmalara yönelik olarak az önce bahsettiğim önümüzdeki dönemde gerçekleştirilecek olan toplantıda ve toplantılarda daha iyi kararlar alınacak, daha etkili kararlar alınacak ve böylece biz hem çalışmalarımızı iyileştireceğiz hem de ülkede gerçekleştirilen faaliyetler iyileşecektir diye düşünüyoruz yani daha doğrusu sayın bölgesel direktörümüzün böyle bir inancı var.

Az önce söylediğim üzere, bu misyonun gerçekleştirileceği ülkeler seçilirken tabii ki Türkiye'yi liste dışında bırakmak düşünülemezdi. Çünkü hem Dünya Sağlık Örgütünün Türkiye'yle çok uzun ve yakın bir iş birliği var hem de Dünya Sağlık Örgütü Avrupa bölesine baktığımız zaman Türkiye en büyük ülkelerden bir tanesi olarak karşımıza çıkıyor. Diğer taraftan, sadece ilişkilerin uzun süreli olması veya ülkenin büyük bir ülke olması değil de ilişkilerimizin kapsamı da Türkiye'yi yine listeye sokan faktörlerden bir tanesi oldu. Çünkü bizim iş birliğimiz sadece bölgeler arası değil, bölge içinde de gerçekleştiriliyor. Yani sizler Türkiye olarak bizlerle iş birliği içerisinde Suriye'deki bu acil duruma da müdahale ediyorsunuz ve yardımlarınızı götürüyorsunuz.

Temsilcilerimizin kendi kulaklarıyla beraber Türkiye'de nasıl çalıştığımızı duyması çok önemliydi. O nedenle bir kez daha bu toplantı için bize fırsat verdiğiniz için, vaktinizi ayırdığınız için çok teşekkür ediyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu

Tarih : 05/04/2018 Saat :15.06 Kayıt: Sağlık Stenograf : Şahin Uzman : ..... Sayfa: 7

Çünkü, bu vesileyle SIRS ve IB temsilcilerimiz sadece ülke ofisindeki temsilcilerle bir araya gelmeyi değil de Bakanlıkla, aynı zamanda diğer ortaklarımızla ve Dünya Sağlık Örgütü'nün Türkiye'de çalışmalarını gerçekleştirirken kendisiyle alakalı diğer tüm temsilcilerle bir araya gelmeyi istedi.

DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ TEMSİLCİSİ DR. NEDRET EMİROĞLU – Müsaade ederseniz üyelere soruları var mı diye başlayalım?

BAŞKAN – Bir arkadaşımız daha geldi, onu da takdim etmek istiyorum.

Lütfiye İlksen Kurt, Çorum Milletvekilimiz. Çorum, biliyorsunuz, Google'nin geçen yayınladığı şeye göre dünyanın tam merkezi, leblebi diyarı.

LÜTFİYE İLKESEN CERİTOĞLU KURT (Çorum) – Ayrıca Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Kültürler Bileşkesi... Değil mi Sayın Başkanım?

BAŞKAN – Öyle mi? O kadar bilmiyorum ben. Demek ki Çorum'un başka özellikleri...

Eczacıdır Lütfiye Hanım, Komisyonumuzun değerli bir üyesi. Yani Çorum'un dünyanın merkezi olduğuna inanmayan dostlarımız varsa ölçebilirler.

Evet, sorunuz varsa buyurun.

DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ TEMSİLCİSİ VESNA-KERSTİN PETRİC – Efendim, öncelikle bir kez daha çok teşekkür etmek istiyorum değerli vaktinizi ayırdığınız ve bizi Meclise davet ettiğiniz için. Sabah da bizim Sağlık Bakanlığı temsilcileriyle bir toplantımız olmuştu ve bu vesileyle Türkiye'nin özellikle son on yılda sağlık sektöründe ne kadar büyük ilerlemeler kaydettiğini duyma fırsatımız oldu.

Bu bağlamda, Sağlık Komisyonu Türkiye'deki sağlık meselelerinden sorumlu diye anlıyorum ben öncelikle, doğal olarak. Şunu da biliyorum ki, sizin arka planınızı da öğrendikten sonra: Sağlık Bakanlığının bir personeli olmadan önce de zaten siz bu konuları biliyormuşsunuz, sağlıkla ilgili

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu

Tarih : 05/04/2018 Saat :15.06 Kayıt: Sağlık Stenograf : Şahin Uzman : ..... Sayfa: 8

meseleleri. Ama şunu da bilesiniz ki: Parlamentolarda, meclislerde bazen sağlığın ötesine geçebilecek veya sağlıkla çatışabilecek çıkarlar da meydana gelebiliyor. Şimdi, bu konuda size bir soru yöneltmek isterim müsaadenizle ki aynı soru misyon Slovenya'yı ziyaret ettiğimde -ben ev sahipliği yapıyordum o misyona- benim Sağlık Komisyonumun Başkanına da soruldu bu arada. Bu bağlamda, Dünya Sağlık Örgütünün Türkiye ofisinin Türkiye'deki varlığını faydalı buluyor musunuz ya da nasıl, sizce ne kadar faydalı? Yani, dönüp ona sorular sorabiliyor musunuz, beraber yakın iş birliği içerisinde çalışabiliyor musunuz ki ondan bazı veriler, kanıtlar toplayıp da daha sonra bunları Parlamentoda kabul ettiğiniz planlara, politikalara yansıtabiliyor musunuz?

BAŞKAN - Bunu tekrar göstermek istiyorum yani bu, yakın iş birliğimizin en önemli göstergelerinden biri. Biz, Dünya Sağlık Örgütüyle onlara sitem edecek kadar yakın çalışıyoruz yani çok yakın bir çalışmamız olduğunu söyleyebilirim.

TERCÜMAN – Efendim, ne bakımdan sitem?

BAŞKAN – Sitem, böyle, mesela... “Sitem”in altını açayım ben. Bugün Türkiye’de -bütün milletvekili arkadaşlarımızın da o konudaki kanaatlerini almak isterim- özellikle Şanlıurfa ve İstanbul en fazla Suriyeli göçmeni barındıran, mülteciyi barındıran 2 şehrimiz. Neredeyse Urfa'nın yarısı şu anda Suriyeli, yani Urfa nüfusuna bir yarısı kadar daha Suriyeli ilave oldu. Kilis şehrimiz kendi nüfusundan daha fazla Suriyeli barındıran bir şehir konumunda.

Ben bilgileri aldım, 29 Mart 2018 itibarıyla, şu anda Türkiye’de 3 milyon 567 bin 130 Suriyeli var. Tabii, bunların barınma ihtiyacı, eğitim ihtiyacı, sağlık ihtiyacı, sosyal ihtiyaçları ve diğer birçok ihtiyaçları var ve bütün bu ihtiyaçlarını Türkiye karşılıyor. Dünyada, maalesef, şeye geldiği zaman, teorik anlamda olduğu zaman Türkiye’ye övgü dolu sözler ifade ediliyor ama hiç kimse elini taşın altına koymuyor. Yani, bunların 112 sağlık hizmetleri var;

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu

Tarih : 05/04/2018 Saat :15.06 Kayıt: Sağlık Stenograf : Şahin Uzman : ..... Sayfa: 9

temel ve koruyucu sağlık hizmetleri var; ikinci, üçüncü basamak tedavi hizmetleri var ve bunların her biri çok büyük maliyet. Yani, 3 milyon 500 küsur bin nüfusa sahip ülke sayısı belki de Avrupa'da ilk 10'a girer diye tahmin ediyorum, o kadar büyük bir nüfus var ve o nüfusa bütün o yaptığı -sadece sağlık boyutuyla ilgili konuşalım- harcama milyar dolarları ulaşıyor, yani şu anda Türkiye'nin o insanlar için yaptığı harcama 30 milyar dolar civarında bir rakam. Bu konuda mesela Dünya Sağlık Örgütü'nün sesini birazcık daha yükseltmesi lazım diye gerek Pavel gerek Toker Bey'e konuştuğumuz zaman söylüyoruz, sitemimiz öyle yani Dünya Sağlık Örgütü'nün "Türkiye'yi görün." demesi lazım. Tabii ki Dünya Sağlık Örgütü'nün bir fonu yok elinde, onlar olsa belki verirler çünkü yakın bir iş birliği içerisindeyiz ama zengin ülkeler, maalesef, bu konularda kaçıyorlar.

Şunu da söyleyeyim: Bakın, Avrupa'da mültecilerin o ilkel botlarını delerek "Bizim ülkemize sığınmasın." diyen ülkeler oldu, isim vermeyeceğim; mültecilerin çocuklarına çelme atan kameramanlar görüldü; "Biz buraya tel örgü örelim, bu mülteciler bize gelmesin." diyen ülkeler oldu. Bu konularda özellikle belki genel direktörün de sesini yükseltmesini isterim ama özellikle Avrupa bölge direktöründen "Türkiye çok büyük bir risk alıyor, çok büyük bir yükün altında. Lütfen, dünyanın bunu duyması ve destek olması gerekir." ifadesini duymak istiyorum yani bunu duyamıyoruz ve bunun da sadece sözde de kalmaması gerekiyor. Olay sadece para yardımı, ekonomik yardım falan da değil; Türkiye şu anda, hamdolsun, gayet kendi kendine yetebilecek, hatta dünyada en fazla yardım yapan 2'nci ülke Amerika'dan sonra; millî gelirine ve nüfusuna göre yardım yapan 1'inci sırada olan bir ülke. Yani, Türkiye çok cömert bir ülke çünkü çok cömert bir Cumhurbaşkanımız var gerçekten, insani yönü de çok güçlü. Ama dünyanın bunu bilmesi, duyması ve elini taşın altına koyması gerekiyor. Yani, bu Suriye'deki krizin tabii ki çözülmesi lazım, o insanların oraya gitmesi lazım ama öte yandan da 3 milyon 500 küsur bin

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu

Tarih : 05/04/2018 Saat :15.06 Kayıt: Sağlık Stenograf : Şahin Uzman : ..... Sayfa: 10

Suriyelinin de burada olduğunun bilhassa ifade edilmesi ve Türkiye'ye destek olunması gerektiğinin en üst düzeyde zikredilmesini istiyorum. Yani, "sitem" derken tabii ki Pavel veya Toker'in kendisine değil; onların şahsında, onların temsil ettiği kurumlara olan sitem. Belki bu konularda arkadaşlarımız da -unuttuğum bir şey varsa- ilave etmek isteyebilirler.

Bir şey ilave etmek ister misiniz Sayın Pulcu, Sayın Kaçar?

MAHMUT KAÇAR (Şanlıurfa) – İlave edeyim.

BAŞKAN – Sayın Kaçar, buyurun.

MAHMUT KAÇAR (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekili arkadaşlarım, heyetin çok değerli mensupları; hepiniz hoş geldiniz, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Başkanımın da az önce ifade ettiği gibi, ben Türkiye'nin güneydoğusunun en büyük şehri olan Şanlıurfa Milletvekiliyim. Aynı zamanda Suriye'ye sınır bir şehir ve 2011'den itibaren başlayan Suriye'deki iç savaşla birlikte Türkiye'de en fazla göçmene ev sahipliği yapan bir şehrin milletvekiliyim. Şu anda Şanlıurfa'da 600 bini aşkın Suriyeli var ve bu Suriyeli mültecilere, savaştan kaçıp ülkemize sığınmak zorunda kalan Suriyelilere halkımızın her kesiminin sofrasını paylaştığını, birden fazla evi olanın evlerinden birini Suriyelilere tahsis ettiğini ve elindeki bütün imkânları seferber ederek bu insanlık dramını, acısını azaltmaya yönelik olarak seferber olduğunu özellikle ifade etmek isterim. 600 bin önemli bir sayı ve bu insanlar aynı zamanda bizim vatandaşlarımızın hizmet aldığı hastanelerden hizmet alıyor, bunların yaşadığı şehirde yaşıyor, bunların çocukları bizim vatandaşlarımızın okullarında eğitim görüyor. Böylece, mesele yalnız 600 bin kişinin devlet imkânlarıyla yardım yapılmasından çok daha öte, sosyal hayatın her alanını etkileyen ve bulunduğu şehrin insanları için hayatını zorlaştıran bir durumla karşı karşıyayız.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu

Tarih : 05/04/2018 Saat :15.06 Kayıt: Sağlık Stenograf : Şahin Uzman : ..... Sayfa: 11

Şimdi, tabii, sizin temsil ettiğiniz Dünya Sağlık Örgütü başta olmak üzere birçok bu alanla ilgili uluslararası kuruluş “Bu mültecilere sağlık hizmeti nasıl verilebilir?”e kafa yorarken, kafa yormaya çalışırken Türkiye şu anda mültecilerin tamamına birinci basamak, ikinci basamak ve üçüncü basamak sağlık hizmetlerini, tedavilerini, artı ilaçlar da dâhil olmak üzere tamamını ücretsiz bir şekilde vermekte. Türkiye'nin son altı yılda yaşamış olduğu bu tecrübe, altı, yedi yılda yaşadığı bu tecrübe Batı ve Batı kurumlarının iflası noktasındaki durumu net olarak gözler önüne sermiştir.

Ağır ifadeler kullandığımın farkındayım ancak Başkanımın da az önce ifade ettiği -aslında nezaketi itibarıyla hepimizin örnek aldığı bir Başkanımız- yedi yıldır Suriye’de bir insanlık dramı var. Yaklaşık 13 milyon insan kendi ülkesinden başka yerlere göç etmek zorunda kalmış ama Batı kendi sınırlarına dayanana kadar böyle bir insanlık dramından habersizmiş gibi davranan, kendi ülkesine sığınmaya çalışanların botlarını batıran, kendi sınırlarına bir şekilde kendini atan, yüzlerle rakamla ifade edilen insanları kendi arasında bölüşmek için tartışma yaşayan ülkeler grubu ve biz bunu Türk halkı olarak büyük bir ibretle izliyoruz. En son geçen hafta bir ülkenin 100 civarında mülteci kabulüyle ilgili ülkede yaşanan tartışmalar bizim açımızdan son derece ibretlik manzaralar.

Sizin kişisel çabanızı, gayretinizi takdir ediyoruz ancak uluslararası kurumların kurumsal kimlikleriyle bu meselelerde daha şeffaf olması ve gerçekten bizim tabirimizle daha derde şifa olacak olan adımları atması gerektiğini ifade ediyorum.

Tekrardan sizleri Mecliste ağırlamaktan memnun olduğumuzu ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Kurt...

LÜTFİYE İLKSEN CERİTOĞLU KURT (Çorum) – Öncelikle ben de sizlere hoş geldiniz demek istiyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu

Tarih : 05/04/2018 Saat :15.06 Kayıt: Sağlık Stenograf : Şahin Uzman : ..... Sayfa: 12

Mesele sağlıksa zaten ortak alanımız olduğu için çok da fazla söylenecek bir şey yok diye düşünüyorum.

Diğer taraftan Suriye'yle misafirlerimiz söz konusu olunca biraz da hassas oluyoruz. Bir kez daha hoş geldiniz demek istiyorum, özellikle de Slovenya-Türkiye Parlamentolar Arası Grup vesilesiyle hoş geldiniz demek istiyorum. Eğer yüz yüze bir araya gelirsek, tanışırsak, birbirimizi anlarsak problemleri daha iyi çözeceğimizi düşünüyorum ben. O nedenle irtibatta kalmaya devam ettikçe iş birliğini de artıracamız ve problemlere daha çabuk çözüm bulacağız diye düşünüyorum çünkü başka bir dünya yok, hepimiz aynı, bu dünyada yaşıyoruz, başka bir Türkiye de yok. Tabii ki bizim toprağımız, bayrağımız, ülkemiz çok önemli ama tüm sorunları beraber çalışarak aşabileceğimizi düşünüyorum.

İş sağlığa gelince, sağlık hepimizin ortak alanı, çok da söyleyecek bir şey yok, iş birliğine ihtiyacımız olacak.

Bir kez daha sizi burada ağırlamak bizim için büyük bir keyiftir demek istiyorum.

DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ TEMSİLCİSİ DR. NEDRET EMİROĞLU – Çok teşekkürler, bizim için de aynı şekilde, zamanınızı verdiğiniz ve görüşlerinizi ve deneyimlerinizi paylaştığınız için ben ekip adına çok teşekkür ediyorum bir kez daha.

BAŞKAN – Ben de teşekkür ediyorum.

Son bir küçük not: Geçenlerde Pavel Bey'le görüşürken konu gündeme geldi, hükümetlerin birbiriyle ilişkisi var asamblede bir araya geliyor; Parlamento komisyonlarının da, sağlık komisyonlarının da bir araya gelmesinin çok faydalı olduğunu düşünüyorum.

DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ TÜRKİYE TEMSİLCİSİ DR. PAVEL URSU – Kesinlikle ben size katılıyorum, tam da bir savunucusuyum aslında sizin az önce verdiğiniz önerinin. Ki özellikle sürdürülebilir kalkınma hedeflerine

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu

Tarih : 05/04/2018 Saat :15.06 Kayıt: Sağlık Stenograf : Şahin Uzman : ..... Sayfa: 13

ülkelerin ulaşabilmesi açısından parlamentoların yaptıkları çalışmalar çok önemlidir. Parlamentolarda da özellikle sağlık komisyonlarını böyle bir çatı altında bir araya getirebilmek, sağlık komisyonları “network”ü oluşturabilmek bence mükemmel bir fikir ve bu konuda daimi komitede tartışmalar olacaktır, sayın bölge müdürüyle de ilgili görüşmeler yapılacaktır ve ben bunun takipçisi ve savunucusu olmaya devam edeceğim.

DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ TEMSİLCİSİ DR. NEDRET EMİROĞLU – Açıkkçası bölge direktörünün öncelikleri arasında, belki Türkiye'nin de önceliğiyle birlikte diğer ülkeleri de bir araya getirerek biraz daha hızlandırabiliriz. Ben mesajınızı iletteceğim bölge direktörüne hem bu konuyla ilgili hem... Suriyeli misafirlere Türkiye'nin yaptıklarının çok farkında, gerekli ortamlarda bunu gerektiğince dile getiriyor ama bir daha dozunu artırabilir mi...

BAŞKAN – Bizim de duymamız lazım, en önemlisi dünyanın duyması lazım.

DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ TEMSİLCİSİ DR. NEDRET EMİROĞLU – Geçen seneki bölge komitesi konuşmasında, son üç senedir aslında Türkiye'ye ve Türkiye'nin yaptıklarına epeyce değindi. Arzu ederseniz konuşmasını paylaşabiliriz.

BAŞKAN – Tabii, çok iyi olur.

Çok teşekkürler.

DÜNYA SAĞLIK ÖRGÜTÜ TEMSİLCİSİ DR. NEDRET EMİROĞLU – Biz çok teşekkür ediyoruz.

Kapanma Saati: 16.21